

22 мај 2017
12:33УТРИНСКИ
ВЕСНИК

АКТУЕЛНО

Трам пристигна во посета на Израел и палестинските територии

И покрај ладното време лицата со посебни потреби не се откажаа од кампување

Локални избори во Хрватска: Бандиќ со мала предност за Загреб

АРХИВА

КОНТАКТ

РЕДАКЦИЈА

МАРКЕТИНГ

ПРЕТПЛАТА

период од-до

2006

- 2017

Почетна

| ВЕСТИ

| КУЛТУРА

| СПОРТ

| МАГАЗИН

ПЕЧАТЕНО ИЗДАНИЕ

Tweet

Follow @UtrinskiVesnik

Ми се допаѓа 0

01.10.2013, 17:11

ИНТЕРВЈУ - СЕКОЈА ИДЕОЛОГИЈА ИМА СВОЈ БАРОК

Сашо Димоски, автор на изложбата „Изгрев на залез - постапокалиптична реа на транзицијата“, е фасциниран од трансформацијата на хотелот „Изгрев“

Катерина Богоева

„Изгрев на залез - постапокалиптична реа на транзицијата“ е насловот на Вашата фотографска изложба отворена во рамките на фестивалот „Недела на дизајн Скопје“ во Куршумли-ан. Учествувате како гостин и нудите еден мошне интересен и провокативен поглед на хотелот „Изгрев“ крај Струга, за жал, во последниве години познат по многу негативни нешта. Што Ве привлече за да почнете да ја истражувате неговата историја, да го фотографирате и да му дадете нов, уметнички живот?

Хотелот „Изгрев“ е отворен на 1 септември 1979 година, со голема свеченост на која присуствувале тогашните видни партиски и републички функционери. Тој е отворен како грандиозен туристички објект, елитен на изглед, а сепак наменет за масовен туризам. Парадоксално, отворен е на крајот на туристичката сезона (која на тој брег на Охридско Езеро и онака трае релативно кратко), но и на почетокот на крајот на идеолошкиот и политичкиот систем што го создал. Се чини дека овој објект некако судбински, од самиот свој, ваков почеток, како да бил предодреден симболично да ја претстави и пропаста, т.е. нефункционалноста на тој систем. Комунизмот, иако длабоко хуманистички по својата идеолошка матрица, се покажа практично неприменлив поради својот неочекуван капацитет реално да произведува апсолутизам, тоталитаризам и сеопшта корупција. Така и „Изгрев“, како негов материјален, а сепак симболичен

ДЕНОТ НИЗ ФОТОГРАФИИ

НАЈНОВИ ВЕСТИ

- ПОЛИЦИСКИОТ СИНДИКАТ БАРА КОМАНДНА ОДГОВОРНОСТ
- СЈО ИНСИСТИРА НА ПРИТВОР ЗА КОЧАН - МОЖЕ ДА ГО ПОВТОРИ ДЕЛОТО
- МАКЕДОНСКАТА ПОЕЗИЈА И ПРОЗА НА САОМТО ВО ВАРШАВА
- РЕВИЈАЛНА ТРКА "ВОЗИ ПРАВО, ВОЗИ ЗДРАВО"
- ИТАЛИЈА ВОВЕДУВА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ВАКЦИНАЦИЈА НА ДЕЦАТА

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

20° СКОПЈЕ

ВРЕМЕ

ПОН	ВТО	СРЕ	ЧЕТ	ПЕТ
Облачно	22	23	20	20
САБ	НЕД	ПОН	ВТО	СРЕ
20	22	22	25	26

ОВОЗМОЖЕНО ОД [Yahoo! Weather](#)

НАЈЧИТАНИ

НАЈКОМЕНТИРАНИ

Малиот Павел се пробуди од вештачката кома

Уставниот суд се премисли и ја симна забраната за барок на ГТЦ и МОБ

IN MEMORIAM: Почина д-р Горѓи Ставриќ, основач на дијагностичката лабораторија за малигни болести

приказ, ми се чинеше дека ја пресликува неговата деградација - изграден со една идеја за објект кој требало да биде архитектонска, економска и туристичка гордост, тој всушност бил практично неприменлив, стопански неисплатлив, обемен проект кој никогаш не заживеал.

Со пропаѓањето на комунистичко-социјалистичкиот систем, „Изгрев“, како негова сублимирана метафора, ја следи неговата деградација, но и немоќта да се произведат нови, свежи вредности. Како и многу други грандиозни проекти на системот во пропаѓање, тој во деведесеттите години на минатиот век постепено станува напуштен, девастиран, празен објект, лишен дури и од обид да се воспостави неговата првична функција, но и од некаква можност за обновување или преобмислување. Заробен во општествениот процес на „вечната транзиција“, тој од објект со употребна вредност станува објект со историска вредност, т.е. станува реликвија. Или, кажано поинаку, станува споменик, уметничко дело. Токму ваквата негова трансформација беше она што најмногу ме фасцинираше кога го обмислував мојот проект.

Истоимениот проект е составен од албум на фотографии, проспект на хотелот и авторски фотографии урамени во „барокни“ рамки, а фотографиите кои се црно-бели, мошне директно, силно и чисто го покажуваат „Изгрев“ на залез. Зошто ги одбравте овие елементи, што секој од нив Ви говори за минатиот општествено-политички систем и неговото распаѓање?

Трите компоненти на проектот го поврзуваат минатото со сегашноста и, иако различни, во суштина, треба да ја раскажат целата приказна за „Изгрев“, но и да укажат на одредени универзални феномени, или на феномени кои повторно и повторно се појавуваат. Додека албумот со фотографиите од отворањето на хотелот е своевиден документарен приказ на еден историски миг (раѓањето на хотелот), а проспектот од хотелот е документ кој треба да ја прикаже намената или идејата зад намената на овој објект (животот на хотелот), црно-белите фотографии би требало да ја прикажат неговата сегашна состојба (смртта на хотелот). Меѓутоа, ваквата интерпретација би функционирала доколку фотографијата ја сфатиме единствено (или упросто) како документарен приказ на реалноста.

Но, во суштина, сакав да кажам уште нешто, и тоа нешто е во деталите, т.е. во барокните рамки со кои се урамени црно-белите фотографии. Имено, „Изгрев“ сега, овој деконструиран објект кој станал уметничко дело, споменичен остаток од едно време, овде, на својот залез, кажува една универзална вистина. А тоа е дека секоја идеологија има свој барок - секоја идеологија има потреба да се врами во одреден кич, во одредена квазиуметност, во одредени квазиуметнички дела за широка консумација. Зашто преку широката консумација на „барокот“, идеологијата полесно и попристапно „се продава“ на широките народни маси. Тоа е приказната на „Изгрев“, црно-белиот свет на празниот споменик функционира само во кичестата, евтино златна гобленска рамка.

Стружанец сте кој живее во Скопје, љубопитен за фоторегистрирање на промените што ги живееме, а со оваа изложба индиректно укажувате дека одредени работи во општеството бавно се менуваат, но светлината за фотораграфирање околу хотелот претпоставувам не се менува. Кога ги направивте првите, а кога последните фотографии на хотелот и што се случува со него во меѓувреме?

Авторските црно-бели фотографии на „Изгрев“ се направени во август 2012 година, и тоа не на залез, туку рано наутро. Утринското сонце кое продира од исток и навлегува во внатрешноста на објектот низ широките, со ништо незатворени отвори ги моделира лиците со долги коси ленти од сенки и светлина и ја прикажува текстурата на материјалите. При фотографирањето, се трудев не да го копирам објектот на фотографии, туку преку еден субјективно-реалистичен пристап да му дадам нови значења и израз. Црно-белата техника има цел да се „измијат“ фотографиите од многу други надворешни влијанија, но и да се потенцира притаениот патос на овој објект.

Во моментот не знам точно што се случува со него. Колку што слушам, купен е од страна на некоја туристичка агенција, која планира да го реновира.

Можете и имате ли и денес потреба да го фотографирате „Изгрев“ или, пак, неговата околина и како го доживувате овој објект, кој од почетокот на своето постоење привлекуваше внимание во јавноста со впечатливоста? Што треба, според Вас, да поседуваат архитектонските дела за „од прва“ да посакаат да ги фотографирате?

Архитектонските дела се уметнички остварувања, а врвните архитекти се врвни уметници, Гауди, на пример. Архитектонските дела треба да зрачат со возбуда и предизвик да бидат гледани, анализирани и да ја пренесат пораката на времето. Но, не само праволиниски. Таблицата на историските периоди не е иста за сите региони. Што се однесува до „Изгрев“, не знам дали повторно би го фотографирал. „Изгрев“ на залез како проект што ја раскажува својата приказна и не знам дали би требало да има свое уметничко продолжение.

Предвидено е на 6 октомври во Куршумли-ан во 13 часот да биде одржана дебата на тема „Агонијата на бескрајната транзиција“. Ќе бидат ли фотографиите од Вашата изложба соодветна иницијација или илустрација за претпоставените гласни размисли на посочената тема и кој е предвидено да учествува таму?

Искрено се надевам. Ова дело припаѓа на ангажираната уметност и критички се осврнува кон општествените појави, без да амнестира и без да глорифицира. Се надевам дека ќе се развие плодна дискусија токму во насока на универзалноста на феномените и ефемерноста на нивните носители. Инаку, модератор на дебатата е Тони Димков - новинар, а панелисти се Катерина Колозова - филозоф, Роберт Јанкулоски - фотограф, Филип Јовановски - ликовен уметник и Мартин Пановски - архитект.

Статијата е прочитана 2094 пати.

 Препорачај Биди прв од твоите пријатели кој би го препорачал ова.

 Сподели

[Испрати коментар](#)

ОСТАНАТИ ВЕСТИ

Драги Михајловски на прием во Министерството за култура

Промоција на „Бденија и виденија“ - антологија на македонската песна

Неделна кинопрограма

„Тахсин беј ја објаснува Македонија“

Сведоштва за постоењето на еврејските заедници во Македонија

Соба полна со слики, но не и суштина

„Панфиз“ стартува со „Чуда без зборови“

КОМЕНТАРИ

владо, 02.10.2013 13:56:44

Многу сакам кога ваков паметен автор ќе отвори уста, но сепак.. Се чини дека овој проект некако судбински, од самиот свој, ваков почеток, како да е предодреден симболично да ја претстави и пропаста, т.е. нефункционалноста на тој авторот.

Кликнете за оценка: 69 | 89

Ајван Доктор®, 02.10.2013 17:29:01

Проблемот со хотелот „Изгрев“ воопшто не е во неговиот изглед, туку во неможност во посткомунистичкиот период да се продаде за багателна цена, далеку под својата реална вредност, истото што му се случи и на целиот „општествен“ имот кој постоеше во тој систем! Како и да е, хотелот функционираше во периодот на социјализмот, а потоа беше препуштен на забот на времето за му падне цената (распадот се должи на намерно опустошување на „ничиј“ имот) за да можат нашите „високоморални“ попчиња да го купат по што пониска цена! Авторот, поим нема за минатиот систем и го пренесува она што го чул од денешнава пропагандна машинерија! Само ова (не)време си има свој барок! Во „црниот комунизам“ уметниците ги пратеа современите текови и не се ни обидуваа да прават лоши кич-копии на изумрени правци, туку создаваа оригинални дела адекватни за периодот во кој живеат!

Кликнете за оценка: 62 | 83